

ETKİN İSTENÇ BAĞLAMINDA NİETZSCHE'NİN TARİH GÖRÜŞÜ

Arslan TOPAKKAYA , Haluk AŞAR
Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü

İlk Kayıt Tarihi: 11.09.2013

Yayına Kabul Tarihi: 06.03.2014

Özet

Nietzsche felsefesinin en önemli kavramlarından ikisi etkin ve tepkisel istençtir. Nietzsche'nin tarih görüşü de tıpkı diğer görüşleri gibi tek bir amaca hizmet ediyormuş gibi görünmektedir. Bu da; yaşamı geliştirmek için etkin istencin önünün açılması ve bu sayede üstinsana varmak olarak değerlendirilebilir. Bu çalışmada da gösterilmeye çalışılan Nietzsche'nin tarih anlayışında etkin istencin yeridir. Bu bağlamda Nietzsche'nin tarih anlayışı, etkin istenç bağlamında okumaya çalışılacaktır. Böylece etkin istencin Nietzsche felsefesinde ne kadar önemli bir rol oynadığı gösterilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nietzsche, tarih, yaşam, etkin İstenç

NIETZSCHE'S PERCEPTION OF HISTORY WITHIN THE CONTEXT OF ACTIVE WILL

Abstract

Two of the most crucial concepts of Nietzsche's philosophy are active and reactive will. Nietzsche's perception of history seems just as his other perceptions seems as if it served an ultimate aim. And this could be evaluated as paving the way for active will in order to improve life and, thus, can be assessed as attaining the overman (Übermensch). In this study, the place and importance of active will in Nietzsche's perception of history is tried to be revealed. In this regard, Nietzsche's understanding of history will be read within the context of active will. Therefore, to what extent active will plays an important part with regard to Nietzsche's philosophy will be revealed.

Key Words: Nietzsche, history, life, active will

1. Giriş

Tarih doğası gereği (henüz bir beşeri bilim olmadan önce bile) insanı en yakından ilgilendiren bir alan olmuştur. Evrenin bir başlangıcı olduğu kabul edilsin ya da edilmemesi insanlığın ve evrenin bir tarihi olduğu gerçeği inkâr edilmez bir hakikat olarak karşımızda durmaktadır. Bu anlamda bir dünya (evren) bir de insan tarihinden bahsetmek mümkündür. İşin ilginç yanı, tarihin temeli olan zaman kavramının¹ insan yaratılmadan çok önce varlığı kabul edilmesine ve bu kavram sadece insan tarafından özel anlamda bir anlam ifade etmesine karşın; insanı ve onun ortaya koyduğu tarihi zaman kavramı olmadan anlamak mümkün değildir. Tarih genel bir tanımlamayla “insanın geçmiştir”. İnsanın geçmesine insanla ilgili olan her şey dâhil edilebilir. Tarihin insanın özel varlığı açısından vazgeçilmez bu önemi bütün çabası beşeri bilimleri bağımsız bilimsel bir disiplin olarak kurmak olan ünlü Alman filozofu W. Dilthey tarafından şu cümlelerle ifade edilir: “İnsana ne olduğunu sadece kendi tarihi söyler (Was der Mensch sei, sagt ihm nur seine Geschichte).² Bu manayı destekler bir biçimde Hegel, geçmişin kendi başına gerçek tanrısal bir şey olduğunu şu cümlelerle dile getirir: “Tanrısal tarih görünüm olarak kendini geçmiş zamanda³ gösterir. Bu tarih oluşun kendisidir, varlığa sahiptir –ki bu varlık görünüm olarak aşağıya inmiştir. Görünüm olarak da doğrudan bir varlığa sahip olup, aynı zamanda negasyona uğramıştır. Bu ise geçmiş zamandan başka bir şey değildir. O halde tanrısal tarih, gerçek tarih olarak geçmiş zamandır”.⁴ Hegel’in bu idealist tarih yorumuna ilk itiraz öğrencisi K.Marx’tan gelmiştir. Marx tarihi genel anlamda “sınıf savaşlarının tarihi”⁵ olarak yorumlar. Bu tür bir yorumlamanın temelini ekonomik olgular dolayısıyla nihai anlamda maddi bir şey olduğu izahından varestedir.

Nietzsche’nin tarih anlayışı ne idealist, ne materyalist ne de Dilthey anlamında bilimsel temele oturan bir tarih anlayışıdır. Ona göre, tarih insanlar arasındaki ilişkiden doğan bir kültür tarihidir. Kültür anlamında insanlık tarihinin en parlak dönemi Antik Yunan dönemidir. Bu kültürde esas olan şey, insanın bütün bedensel özellikleriyle merkezde bulunmasıdır. Hıristiyanlık ise bedeni ve dolayısıyla yaşamı dikkate almasıyla bu parlak kültürü devam ettirememiştir. Yunan kültürü taşıyıcı güç olarak Avrupa tarihinin başlangıcını oluşturur. Bu kültürün temeli sanattır. Böyle bir sanatın dayanak noktası hayatın ve varlığın özünü yakalamış olmasıdır.⁶

Nietzsche’nin tarih anlayışının temeli Avrupa merkezli olmamasıdır. Avrupamer-

1. Zaman kavramı bağlamında daha fazla bilgi için bkz. Arslan Topakkaya, *Felsefe, Din ve Kültür’de Zaman, Paradigma Yayınları, İstanbul 2013.*

2. W.Dilthey, *Weltanschauungslehre. Abhandlungen zur Philosophie der Philosophie, Toplu eserleri, cilt VIII, s.226.*

3. İnsanın geçmiş zamanla olan ilişkisi hakkında daha fazla bilgi için bkz. Arslan Topakkaya, “Geçmiş Zaman Gerçekten Geçmiş midir?”, *Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt1/4, yaz 2008, s.566-574.*

4. G.W.F.Hegel, *Vorlesungen über die Philosophie der Religion II, Theorie-Werausgabe, Bd.17,s.215.*

5. Arslan Topakkaya, *Hukuk ve Adalet, Yetkin Yayınları, Ankara 2010, s.145.*

6. F. Nietzsche, *Saemtliche Werke. Kritische Studienausgabe in 15 Baenden, Hg.von G.Colli/M.Montinari, ,Band I, München/Berlin 1980, s.17.*

kezci tarih anlayışını kesinlikle reddeder. Yunan medeniyeti bile kendi başına oluşmuş bir medeniyet değilken (ona göre Yunanlılar iyi bir öğrencidir ve kendi dışındaki Babil, Hint, Pers uygarlıklarından oldukça önemli kültürel unsurlar tevarüs etmişlerdir⁷) Avrupa'nın kendini tarihin merkezinde görmesi gülünçtür. Nietzsche her fırsatta kendini bu Avrupa merkezli dünya tasavvurundan sıyırmaya çalışır.⁸ Bu bağlamda o sık sık Hint felsefesinin ve doğu uygarlığının önemine atıfta bulunur. İslam uygarlığı da Nietzsche için hayran kalınacak bir uygarlıktır. O İslam uygarlığının özellikle İspanya'da kazanmış olduğu forma hayranlık duyar ve bu uygarlığa sık sık övgülerde bulunur.⁹

Avrupa, tarihi kendisi yaptığı iddiasındadır. Burada açık bir biçimde Avrupa tarihinin anlam ve önemine abartılı bir vurgu yapılmaktadır. Tarih öncelikle yaşama olan fayda ve zararlarına göre değerlendirilir. Burada önemli olan tarih kavramının farklı formları arasında en doğru olanı bulmaktır. Bu anlamda Avrupa tarihinin iki temel dayanağı vardır. Birisi onu derinden etkilemiş olan ve hayatı olumlayan Antik Yunan, diğeri ise Antik Yunan'ın tam tersi olan hayatı olumsuzlayan Hıristiyanlıktır. Birincisi ne kadar olumlu etkide bulduysa diğeri o kadar olumsuz etkide bulunmuştur

Felsefe tarihinde belkide Nietzsche kadar farklı yorumlanan bir filozof bulmak zordur. Bugüne kadar yapılan Nietzsche okumaları Nietzsche'yi farklı bir çerçevede değerlendirmiştir. Kimileri onu postmodernizmin öncüsü, kimileri bir nihilist olarak görmüş; bazıları onu eleştirmiş, kimileri ise onu yüz yılın filozofu ilan etmişlerdir. Bu durum Nietzsche'nin, felsefesini belli bir sistem içinde kurmamasından kaynaklanabileceği gibi, Nietzsche okumalarının aşırı yorumlarından da kaynaklanabilmektedir. Bu çalışmada Nietzsche'yi doğru anlayıp yorumlamak için, Umberto Eco'nun göstermiş olduğu “*bir metnin herhangi bir bölümünün belli herhangi bir yorumu, ancak metnin bir başka bölümünce doğrulandığında kabul edilebilir; metnin başka bir bölümümce çürütüldüğünde ise reddedilmelidir*”¹⁰ sözünden hareket edilecektir. Bu sayede seçtiğimiz problemin doğru bir yorumlamasına ulaşılabileceği düşünülmektedir.

Bu bağlamda bu çalışmada ele alınacak konu Nietzsche'nin tarih felsefesi olacaktır. Başvuracağımız temel kaynak ise Nietzsche'nin “Zamana Uymayan Düşünceler” kitabının “Tarihin Yaşam İçin Yararı ve Zararı Üzerine” bölümü olacaktır. Ancak çalışmanın temel problemi, Nietzsche'nin tarih görüşünün, etkin istencin önünü tıkanan durumları ortadan kaldırılmaya çalışmak olduğunu göstermektir. Bu bağlamda ilk önce, Nietzsche felsefesinde önemli bir yer tutan etkin ve tepkisel istenç¹¹ kavramlarına açıklık getirilecektir. Daha sonra Nietzsche'nin tarih felsefesi, etkin istenç bağlamında okunacaktır. Burada Nietzsche'nin tarihe bakışı, tarihin hangi durumlarda

7. A.g.e., s.12-22.

8. A.Orsucci, *Orient-Okzident. Nietzsche's Versuch einer Loslösung vom europäischen Weltbild, Berlin/New York 1996, s.5-10.*

9. F. Nietzsche, *Saemtliche Werke, Band VI, s.13-16.*

10. Umberto Eco, *Yorum ve aşırı yorum, (Çev: Kemal Atakay), Can Yayınları, İstanbul 1996, s. 75.*

11. Etkin ve tepkisel istenç kavramları, Deleuze'un “Nietzsche ve Felsefesi” ve John Richardson'un “Nietzsche's System” kitaplarında Nietzsche'nin temel kavramları olarak görülür.

yararlı ve zararlı olduğu, tarihsel tipler, tarih biçimleri ve tüm bunların etkin istençle bağlantıları değerlendirilecektir. Sonuçta ise, Tarihin yaşam için yararı ve zararının aslında; tarihin etkin istenç için yararı ve zararı olarak anlaşılabilceği gösterilmeye çalışılacaktır.

Bu bağlamda Nietzsche'nin Avrupamerkezci tarih ve dünya tasavvuruna bakış açısı "tarihin yaşam için anlamı nedir?" sorusu bağlamında ele alınıp tartışılacaktır. Birey için onun tarihi kendi yaşamında nereye kadar etkilidir? Bu anlamda tarih Nietzsche için de aynen Dilthey'de olduğu gibi kendini anlamlandırmasının temeli midir? Değişmeyen tarihle dinamik bireysel yaşam nasıl uyuşabilir? Bütün bu sorulara verilen cevaplar aynı zamanda Nietzsche'nin kültürel olarak Batı'ya neden eleştirel baktığının da cevabı olacaktır.

2. Etkin İstenç Bağlamında Tarih

Nietzsche'nin tarih üstüne görüşlerini bir bütün olarak "Zamana Uymayan Düşünceler" kitabının "Tarihin Yaşam İçin Yararı ve Zararı Üzerine" bölümünde bulabiliyoruz. Başlıktan da anlaşılacağı üzere Nietzsche, tarihe yaşama kattığı değer açısından önem vermektedir. Yazının hemen başında Goethe'den şu alıntı aslında Nietzsche'nin tarih üzerine görüşlerini ve hatta onun genel düşünce yapısını bize gösterir: "*Etkinliğimi arttırmadan ya da doğrudan doğruya canlandırmadan bana yalnızca bilgi veren her şeyden nefret ediyorum.*"¹² Nietzsche, yaşama zarar veren bütün durumları eleştirir. Ona göre, bilim, sanat, tarih yaşama hizmet amacıyla kullanılmalıdır. Bu sayede yaşamın önündeki tüm engelleri ortadan kaldırılacağını düşünen Nietzsche, etkin, ilerleyen ve özgür insana daha da önemlisi üst insana giden yolun buradan geçtiğini düşünür. Bu bağlamda yaşamı hiçe sayan, geçmişi bugünden daha değerli gören, her şeyi tarihselleştiren, aşırı tarih bağımlılığını da etkin insanların önünde bir engel olarak görür ve eleştirir.

Nietzsche'nin tarih hakkındaki görüşlerine geçmeden hemen önce Nietzsche felsefesinin en temel kavramları olan etkin istenç ve tepkisel istenç kavramlarını açıklığa kavuşturmak konunun anlaşılması açısından yerinde olur. Nietzsche'nin temel kaygısı insanın etkinliğini arttırmak ve etkin insanın önünü tıkayan tepkisel istenci yıkmaktır. Nietzsche'nin ahlak alanında yaptığı değerlerin yeniden değerlendirilmesinin dayanağı da buna dayanır. Yani amaç, tepkisel istencin tepetaklak ettiği değerleri tekrar tersine çevirmektir. Bu sayede etkin istenç, tepkisel istencin hükmünden kurtulabilecektir. Nietzsche'nin tarih anlayışında da etkin istenç önemli bir yer tutar. Çünkü ona göre, "*tarih, ancak güçlü kişilikler tarafından yazılabilir, güçsüzler ise bütünüyle onun tarafından yok edilir.*"¹³

Etkin ve tepkisel istenç¹⁴ kavramlarını biraz daha açacak olursak şunları söyle-

12. F. Nietzsche, *Untimely Meditations*, (Trans: R.J. Hollingdale), Cambridge University Press, New York 2007, s. 59.

13. A.g.e., s. 86.

14. Bu çalışmada tepkisel istencin yani köle ahlakının, etkin istence yani efendi ahlakına karşı nasıl

yebiliriz: Nietzsche'ye göre, gücü elinde bulunduran, değerlere yeni bir anlam katar. Bu, Nietzsche'nin en önemli tespitlerinden biridir. Bu anlamda Nietzsche, değerlerin soybilimsel bir incelemesini yaptığında iki tür değer biçen kuvvetle karşılaşır. Bunlardan ilki etkin kuvvet, diğeri ise tepkisel kuvvettir. “*Nietzsche, etkin kuvvet derken olumlayıcı bir istençten, yani soylu ve efendi istencinden bahseder. Tepkisel kuvvet ise olumsuz istenç olarak köle istencini niteler. Bir bedende, üstün ya da yöneten kuvvet etkin, aşağı ya da yönetilen kuvvetler de tepkiseldir.*”¹⁵ Burada anlaşılması gereken nokta, etkin olan istencin efendi ve soylu oluşudur. Çünkü tepkisel istenç, yani sürü istenci, efendi istencine galip geldiğinde yeni efendi olarak ortaya çıkması, ona etkin bir istenç sağlamaz. Çünkü o, efendi istencini yenerken tamamen hınç duygusuyla hareket etmiştir. Oysaki etkin istençte böyle bir duygu yoktur. Bu anlamda efendi ve sürü ahlakının anlamı kendisini göstermektedir. “*Her soylu ahlak, kendine zafer kazanmış bir biçimde ‘evet’ demekten gelişirken, köle ahlakı daha başında dışta olana, farklı’ya kendi olmayan’a ‘hayır’ der: Bu Hayır onun eylemidir.*”¹⁶ Anlaşılacağı üzere hayatı olumlayan, hayattaki acı’yı bile evet’leyen ve yeni değerler yaratan etkin istencin karşısında; karşındakini ilk önce kötü olarak tanımlayan daha sonra ise kendisinin iyi olduğunu ortaya koyan, hayatı olumsuzlayan ve yeni değerler üretemeyen tepkisel istenç vardır.

Tepkisel istenç, hınç duygusuyla hareket eden ve yeni değerler üretemeyen bir istençtir. Bu bağlamda Nietzsche'nin ele aldığı ve eleştirdiği tarih bilimi ve çağının tarih hastalığı tam da bu istence denk gelmektedir. “*Bu intikam içgüdüsi yüzyıllar boyunca insanlığa o kadar hâkim olmuştur ki, bütün metafizik, psikoloji, tarih kavramı ve özellikle de tüm ahlak sistemleri üzerinde etkili olmuştur. İnsan düşünmeye başladığı anda intikamın tohumunu da şeylere katmıştır.*”¹⁷ Nietzsche'nin eleştirdiği ve kendi çağında da gördüğü durum, tarihe aşırı bir anlam yüklemidir. Tarihe aşırı anlam yüklemek, ona erek koymak, yani tarihin sürekli bir şekilde ilerlediğini varsaymak, Hegel ile birlikte doruk noktasına ulaşan aydınlanma idealinin en önemli varsayımlarındandır. Ancak tarihe verilen bu aşırı anlam, Nietzsche ile birlikte artık eleştiri odağı haline gelir. Ona göre, “*oluş dışında bir şey yoktur ve bu oluşta da belli bir erek atfetmek büyük bir hatadır. Var oluşun bir hedefi veya amacı, olayların çoğul-*

üstün geldiğinden ayrıca bahsedilmeyecektir. Bu durum “Ahlakın Soykütüğü Üstüne” kitapta “Hayır ve Şer”, “İyi ve Kötü” başlıklı bölümde detaylıca anlatılmaktadır. Burada tepkisel istencin nasıl hınç duygusuyla hareket ettiğini göstermek adına “İyinin ve Kötünün Ötesinde” kitabından şu alıntı yol göstericidir:

“*En yüksek ve en güçlü dürtüler, tutkuyla sökülüp atıldıklarında, bireyi ortalamanın, sürü vicdanının çukurunun çok üstüne ittiklerinde, toplumun kendine güveni yerle bir olacak, kendilerine olan inançları, omurgaları gibi parçalanacak, onlara kara çalınacak. Yüksek, bağımsız ruhluluk, bir başına kalabilme istemi, hatta büyük akıl tehlike olarak algılanacak; birey sürünün üstüne çıkararak ve komşusunu korkutan her şeye, bundan böyle kötü denecektir; haktanırlık, alçakgönüllülük, boyun eğmişlik, herkesi eşit kılıcı kafa yapısı, orta dereceli arzular, ahlaksal gerçeklik kazanıp saygı görecektir” F. Nietzsche, İyinin ve Kötünün Ötesinde, (Çev: Ahmet İnam) Say Yayınları, İstanbul 2011a, s. 113*

15. Gilles Deleuze, Nietzsche ve Felsefe, (Çev: Ferhat Taylan), Norgunk Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 61

16. F. Nietzsche, Ahlakın Soykütüğü Üstüne, (Çev: Ahmet İnam), Say Yayınları, İstanbul 2011, s. 51.

17. F. Nietzsche, The Will To Power, (Trans: Walter Kaufmann and R.J. Hollingdale), Vintage Boks, New York 1968, S. 401.

luğunda herhangi bir anlaşılabilir birlik yoktur: varoluşun ana özelliği gerçek değil sahte oluşudur.”¹⁸

Nietzsche’ye göre, tarihin varacağı bir son nokta yoktur. Bununla birlikte Nietzsche, çağının hastalığı olan tarihsel nesnellığe de şiddetle karşı çıkar. Ona göre, öteki çağların insanlarından daha adil bir dünyaya gidiş söz konusu değildir. Bu tutum tarihe bir son erek koyma düşüncesinden kaynaklanmaktadır. “*Ancak insanlığın amacı en sonda yatamaz, tam tersine, sadece en yüksek örneklerinde bulunabilir.*”¹⁹ Ona göre “*Tarih, değişmez ve tamamlanmış bir olay hakkında sonsuza dek geçerli bir bilgi değildir.*”²⁰ Bu eleştiriler bağlamında Nietzsche’nin tarih felsefesi de şekillenir. Tarihi bir bütün olarak ele almak ve onu ilerleyen bir süreç olarak görmek insanlığın geleceği açısından zararlıdır. Yapılması gereken yeni düşünce biçiminin önünü açmaktır. Ona göre, yeni düşünce biçimi ise “*olumlu bir düşünce, yaşamı ve yaşamdaki istenci olumlayan, sonunda olumsuzu tamamen dışlayan bir düşünce demektir. Geleceğin ve geçmişin masumiyetine, ebedi dönüşe inanmaktadır.*”²¹ Ebedi dönüş ise oluşun yeniden üretimidir. Dolayısıyla aynı zamanda etkin istencin üretimidir. Çünkü ebedi dönüş, olumlama ve bu olumlama ile tepkisel istencin olumsuzlaması tersine çevrilir. Ebedi dönüşte, varlık oluşa aittir, ama oluşun varlığı yalnızca etkin-oluşa aittir. Her şeyin oluş ve hareket içinde olduğu bir dünyada her eylem ve değişim bu bütünü parçaları ve bütünü kendisiyle karşılıklı bir etkileşim içinde olmak zorundadır. Tarihte eylemde bulunan birisi, bütün bir geçmiş ve gelecek zamanı içine alan geniş bir alanda eylemde bulunduğunu unutmamalıdır.²² Farklı olaylar, farklı tarihsel kimlikler ve dönemler kendi aralarında oldukça sıkı bir bağ kurarlar. Bu bağ her türlü doğrusal zamanın ve alışlagelmiş her türlü mekan anlayışının ötesinde bir anlayışla yorumlanmak zorundadır.²³

Nietzsche, tarihe gereksinimimiz olduğunu düşünür. Ancak bu gereksinme bizim yaşama ve eyleme gücümüzü arttıracak şekilde olmalıdır. Çünkü Nietzsche’ye göre, tarih yaşama hizmet ettiği ölçüde değerli ve anlamlıdır. Diğer türlü yani “*mutlak ve egemen bir bilim olarak tarih, insanlık için bir tür yaşamın sonu ve hesabın kapanışı olurdu.*”²⁴ Çünkü “*geleneklerin ve tarihin belirleyiciliğine böylesine sarılırsanız; insanın eğilimleri, tutkuları, güdülleri ve yaratıcı etkinliği zincire vurulmuş olur.*”²⁵ Bu bağlamda tarih yaşamın hizmetinde olduğu müddetçe gelecek için fayda sağlar ve böylece tarih asla salt matematik gibi bir bilim olmaz.

18. *A.g.e.*, s.13.

19. F. Nietzsche, *Untimely Meditations*, (Trans: R.J. Hollingdale), Cambridge University Press, New York 2007, s. 111.

20. Karl Jaspers, *Nietzsche*, (Çev: Murat Batmankaya), Alkam Yayınevi, İstanbul 2008, s. 372-373.

21. Gilles Deleuze, *Nietzsche ve Felsefe*, (Çev: Ferhat Taylan), Norgunk Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 55-56.

22. Aldo Venturelli, *Kunst, Wissenschaft und Geschichte bei Nietzsche*, s.144, Walter de Gruyter Verlag, Berlin 2003.

23. *A.g.e.*, s.144.

24. F. Nietzsche, *Untimely Meditations*, (Trans: R.J. Hollingdale), Cambridge University Press, New York 2007, s. 67.

25. Doğan Özlem, *Tarih Felsefesi*, İnkilap Yayınevi, İstanbul 2001, s. 163.

Nietzsche'ye göre, insana fayda sağlayan tarih, onun tarihselliğinin ve tarih-dışılığının birlikteliğinde ortaya çıkar. “Tarihsel olmayanla tarihsel olan bir kişinin, bir toplumun ve bir kültürün sağlığı için eşit ölçüde gereklidir.”²⁶ Nietzsche insanın mutlu olabilmesi ve eyleme geçebilmesi için tarih-dışılığı bir ön koşul sayar. Tarih-dışı olmanın en güzel örneğini ona göre hayvanlar sergiler. “Onlar, geçmişin unutkanlığında mutlu bir hayat sürerler. Ancak insan unutmayı öğrenemeyip hep geçmişe bağlı kaldığı için şaşar durur kendi kendine: fakat ne kadar ileri ve hızlı koşabilirse de, zinciri ile birlikte gider.”²⁷ Bu bağlamda anımsama insanı geçmişe bağlayan bir zincir olmaktadır. Geçmişin bu yükü insanın etkinliğini azaltır Nietzsche'ye göre. Bu ise onu hayvanlardan farklı olarak mutsuz kılar.

Nietzsche mutluluk ve unutabilme arasında doğrudan bir bağlantı kurar. Çünkü “hafıza, kişinin güdülerini zorla başka bir yöne itse bile, ilkin ve her şeyden önce kuralları hatırlama yeteneğidir.”²⁸ Bu bağlamda Nietzsche'ye göre, “tüm geçmişini unutup kendini anın eşğine bırakamayan, bir zafer tanrıçası gibi sarsılmadan ve korkmadan duramayan bir kimse, asla mutluluğun ne olduğunu bilemeyecektir.”²⁹ Ancak Nietzsche'de, bizi hayvanlardan ayıran özellik tam da burada ortaya çıkar; insan için tam bir unutmak yani hayvan gibi tarih-dışı olabilmek mümkün değildir. “Bizi hayvanlardan ayıran şey geçmişini hatırlamamızdır; fakat bu hatırlama aynı zamanda sırtımızda büyük bir yükür.”³⁰ Nietzsche'ye göre insan, hatırlar yani “tarihsiz insan olamaz.”³¹ Bununla birlikte bir insan, bir toplum veya bir kültür geçmişinin mezar kazıcısı olmak istemiyorsa; tarih duygusunun sınırlarını iyi bilmelidir. Nietzsche'ye göre, unutulması gereken sınırları belirlemek için insanın, ulusun veya kültürün plastik gücünün iyi bilinmesi gerekir. Plastik güç'ten kasıt ise “kişinin kendine özgü biçimde kendisini geliştiren, geçmiş ve yabancı olanı içselleştiren ve dönüştüren, yarıları iyileştiren, kaybedileni yerine koyan, çökmüş biçimleri canlandıran güçtür.”³²

Nietzsche, tarihsel olan ile tarihsel olmayan duygulanımların her ikisini de yaşamı geliştirmek için zorunlu saymıştır. “İnsan yalnızca geçmişini yaşamın hizmeti için kullanarak ve olup bitenlerden yeniden tarih yaparak insan olabilir.”³³ Ancak yine de Nietzsche'ye göre, “tarih-dışı durum olmadan insan hiçbir zaman hiçbir şeye başlamayacaktı ya da başlamaya cesaret edemeyecekti.”³⁴ Bu bağlamda her tarihsel duru-

26. F. Nietzsche, *Untimely Meditations*, (Trans: R.J. Hollingdale), Cambridge University Press, New York 2007, s. 63.

27. A.g.e., s. 61.

28. John Richardson, *Nietzsche's Problem of Past – Nietzsche on Time and History*, (ed. By: Manuel Dries), Walter de Gruyter, Berlin- New York 2008, s. 97.

29. F. Nietzsche, *Untimely Meditations*, (Trans: R.J. Hollingdale), Cambridge University Press, New York 2007, s. 62.

30. John Richardson, *Nietzsche's Problem of Past – Nietzsche on Time and History*, (ed. By: Manuel Dries), Walter de Gruyter, Berlin- New York 2008, s. 87.

31. Karl Jaspers, *Nietzsche*, (Çev: Murat Batmankaya), Alkım Yayınevi, İstanbul 2008, s. 372.

32. F. Nietzsche, *Untimely Meditations*, (Trans: R.J. Hollingdale), Cambridge University Press, New York 2007, s. 62.

33. A.g.e., s. 64.

34. A.g.e., s. 64.

mun arkasında tarih-dışı durum vardır ve bunu sezen kişiler Nietzsche'ye göre, tarih-üstü insanlardır. “Tarih üstü kişiler eylemde bulunan kimsenin ruhundaki o körlüğü ve adaletsizliği yani tüm bu olan durumların özünü anlamış olmakla, bundan böyle yaşamasını sürdürmeye ve tarihe katılmaya kendisini iten hiçbir eğilim duymayacaktı artık.”³⁵ Bununla birlikte bu kimseler tarihte yaşanmış bir olayın neden ve ne için yaşandığı sorusunu kendi kendine yanıtlamayı da öğrenmiş olacaktır.

Nietzsche burada tarihsel insan ile tarih üstü insan arasında bir ayrım yapar. Ona göre, tarihsel insan gelecek on ya da yirmi yılın daha iyi olacağını düşünür. Çünkü onlar geçmişe bakarak insanlığın sürekli bir gelişim içinde olduğunu düşünürler. Bu yüzden de gelecek açısından oldukça umutludurlar. Bu tür kimseler “varlığın anlamının sürecin akışı içinde gündem güne aydınlanacağına inanırlar, şimdiye kadarki sürece yalnızca bugünü anlamak ve geleceği daha şiddetli bir biçimde istemeyi öğrenebilmek için bakarlar; bu kimseler tarihsel olsalar da gerçekte eylemleri ve düşünceleri tarih dışıdır ve tarih uğraşlarının salt bilginin hizmetinde değil; yaşamın hizmetinde olduğu hakkında hiçbir fikirleri yoktur.”³⁶

Tarih-üstü insan ise gelecek açısından bir umut taşımaz. O, geçmiş on ya da yirmi yılın öğrettiğinin gelecek on ya da yirmi yılın öğreteceğinden farkının olmayacağını düşünür. Nietzsche'ye göre, tarih-üstü kişiler şunu düşünür: “Geçmiş ve bugün aynıdır; yani, her türlü çeşitlilikleri ile bu çeşitlilik içindeki benzerlikleri aynı olan, gelip geçici olmayan örneklerin her yerde varoluşu olarak, değişmez ve hep aynı anlamı taşıyan bir değer devinimsiz yapısı olarak aynıdır.”³⁷ Ancak tarih üstü kişiler de bu bilgeliklerinden dolayı bir doymuşluk ve bıkmalık duyarlar.

Nietzsche'ye göre, bir bilgi konusu haline gelmiş tarih olgusu onu tanıyan kimse için ölüdür. Tarih-üstü kişinin bu bilgeliği tam da bu yüzden ona bıkmılık vermiştir. Çünkü “o, bu kandırmacada adeletsizliği, kör tutkuyu, genel olarak bu fenomenin kararmış ufkunda ve tüm yeryüzüyle ilgisinde, tanımış olur; ve böylelikle de o olgunun tarihsel gücünü de anlar.”³⁸ Ona göre bu güç, onu bilen için güçsüz ve ölü olmuştur artık, ama onu yaşayan etkin kişiler için öyle değildir.

Nietzsche, her iki insan tipinin karşısına tarihi yaşamın ereğine çekmede etkin olan ve ilerleyen insan tipini çıkartır. Bu kimseler ebedi dönüşe inanan, trajik tiplerdir aynı zamanda. Bilgelik açısından tarih-üstü kişilerden geri olsalar da yaşam yönünden onlardan daha üstün kişilerdir. Bu tür kişiler yaşam hakkında şunu düşünürler: “Tekrar yaşamak istemeyi isteyecek şekilde yaşamak.”³⁹ Bu aynı zamanda onların temel ahlak yasalarını da verir: “İstedığın şeyi, onun ebedi dönüşünü de isteyecek şekilde iste.”⁴⁰ Nietzsche'ye göre, etkin kişi yani, trajik kişi hayatı olumlar: “Trajik olan

35. A.g.e., s. 65.

36. A.g.e., s. 65.

37. A.g.e., s. 66.

38. A.g.e., s. 67.

39. Karl Jaspers, Nietzsche, (Çev: Murat Batmankaya), Alkım Yayınevi, İstanbul 2008, s. 571.

40. Gilles Deleuze, Nietzsche ve Felsefe, (Çev: Ferhat Taylan), Norgunk Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 94.

olumlamadır: Çünkü rastlantıyı olumlar; çünkü oluşu olumlar ve oluştan hareketle varlığı olumlar; çünkü çok'u olumlar ve çok'tan hareketle bir'i olumlar. Trajik olan zar atımıdır.⁴¹ Nietzsche'ye göre ebedi dönüş, bu zar atımının sonucudur ve aynı zamanda zar atımının tekrarıdır. Etkin oluşun üretilmesi için yeterli sebeptir. "Ebedi dönüş ayınının sürekliliği, denge durumu ya da özdeşin mekanı değildir. Ebedi dönüşte geri gelen aynı ya da bir değildir; dönüş kendisini sadece çeşitlilikte ve farklılaştıranda ifade eden bir'dir."⁴²

Bununla birlikte Nietzsche, tarihin yaşama hizmet edebileceği üç tür tarih biçiminden de bahseder; Anıtsal tarih, Antik tarih ve Eleştirel tarih. Her üç tarih anlayışı için geçerli olan ilke aşırı tarihselliğe kaçılmamasıdır. Ayrıca bu ilke tarihi bir bilim olarak kurmak isteyenlerin de uyması gereken bir ilkedir.⁴³ Nietzsche'ye göre, "insan, yapabileceğini gösteren büyük örneklerden şimdiki eylemleri için cesaret, özünün canlanması ve tereddüt ettiğinde teselli kazanmak için anıtsal tarihe ihtiyaç duymaktadır. Kendi kökeninin sevgi dolu dindarlığıyla farkında olmak için tarihe ve sadece şu andaki varoluşunun verimli itkileriyle olmuş olanın üstesinden gelmek için eleştirel tarihe ihtiyaç duyar."⁴⁴

Anıtsal tarih anlayışında insanlar "bir zamanlar var olan büyüklüğün zaten daha öncesinde mümkün ve olabilir durumda olduğu bu yüzden de yeniden varolabileceği"⁴⁵ şeklinde bir düşünüşe sahiptirler. Bu düşünce onları güçlendirir ve geçmişte yapıları örnek göstererek tekrar yapılabileceğini düşünerek onları cesaretle harekete geçirir. Ancak bu öykünme durumu öykünülebilir bir şey olarak gösterilmesi gerektiği sürece uydurulmuş bir masal haline de gelebilir. Nietzsche'ye göre "anıtsal tarih, benzeşimler yüzünden yanılır: Baştan çıkarıcı benzetmelerle yiğit olanı çilgınlığa, coşkulu birini fanatikliğe itebilir."⁴⁶ Bu tarihin kötü kimselerin eline geçmesi durumunda savaşlar, devrimler, kralların öldürülmesi de dâhil olmak üzere yeterince nedenleri olmayan etkilerin sayısının artacağını belirtir Nietzsche. Özellikle etkin olmayan, yani tepkisel istence sahip kimselerin eline geçerse anıtsal tarih, işte o zaman bu tarihin çok tehlikeli durumlar doğuracağı kaçınılmazdır. Geçmişte bir takım örnek alınacak kimseler, hayranlık duyulacak anlar ve olaylar olabilir ve hatta geçmişteki bu başarılarından örnekler vererek faydalı bir eğitim de sağlanabilir. Ancak bu kimselere veya olaylara gerektiğinden çok bağlanılırsa, gereksiz bir çaba içine girilmiş olunur ve böyle bir tutum yaşama zarar verir. Nietzsche, çağının insanını geçmişin yaşantı ve olaylarını bugüne taşıyarak; çağının büyük ve güçlü olanlarına duydukları nefreti geçmişin büyük ustalarına saygı gösterme maskesi altında gizlemelerini eleştirir. Kısaca onlar şunu demek isterler: "Birakin ölümler yaşayanları gömsünler!"⁴⁷

41. A.g.e., s. 56.

42. A.g.e., s. 68.

43. Nietzsche, *Saemtliche Werke, Band I*, s.258 ve 271 vd.

44. Karl Jaspers, *Nietzsche*, (Çev: Murat Batmankaya), Alkım Yayınevi, İstanbul 2008, s. 372.

45. F. Nietzsche, *Untimely Meditations*, (Trans: R.J. Hollingdale), Cambridge University Press, New York 2007, s. 69.

46. A.g.e., s. 71.

47. A.g.e., s. 72.

İkinci tarih anlayışı ise antik tarih, bir diğer adıyla koruyucu tarihtir. Nietzsche'ye göre, “*koruyan ve saygı duyan, geldiği ve içinde yetiştiği yere bağlılık ve sevgiyle dönüp bakan kimse bu tarihle ilgilenir; bu saygıyla kişi kendi varoluşu için duyduğu şükranın borcunu da ödemiş olur.*”⁴⁸ Böyle bir kimse eskiden beri varolan her şeye özenle ve hayranlıkla bakarken aynı zamanda onları koruyarak kendisinden sonra doğacak olanlara taşımak ister. Böylece bu kişi gösterdiği bu tutumla yaşama da hizmet etmiş olur. Bu tür kişiler kendi kültürlerini, değerlerini kendi gençliklerinin bir hatıra defteri olarak görürler. Bu kişiler, uluslarının yüzyıllardan beri gelen ruhunu kendi ruhu olarak görürler. Nietzsche'ye göre, antik tarih duygusu her zaman koruyucu ve geçmişe hayranlık duyan bir anlayışa sahiptir. Bu anlayış bir ulusun sıkıntılı anlarında daha da belirginleşir.

Antik tarih anlayışı her ne kadar geçmişin korunması ve şimdiyle bir köprü kurulmasını sağlasa da yaşam için oldukça tehlike taşımaktadır. Antik tarih iyice güçlenir yani yaşama hizmet etmekten çıkıp yaşamın önüne geçerse, o zaman etkin insanı kötürüm eder. Çünkü Nietzsche'ye göre, “*eskiye bağlı tarih yaşamı korumayı bilir yalnızca, onun nasıl oluşturulacağını değil; o her zaman oluş halinde olanın değerini düşürür çünkü oluş halinde olan için sezici bir içgüdüğü yoktur – örneğin anıtsal tarihinki gibi. Böylece yeni bir şeye teşebbüs etmeye çalışan her kararlı girişimi engeller.*”⁴⁹

Üçüncü tarih biçimi ise eleştirici tarihtir. Nietzsche'ye göre, diğer iki tarih biçimine göre eleştirici tarih biçimi yaşama gereksinimi ve yaşamın ileri taşınması için daha gereklidir. Bu anlamda “*insanın yaşayabilmesi için geçmişin bir parçasını kırıp dökmeye ve ortadan kaldırmaya bir gücü olması ve bunu zaman zaman uygulaması gerekiyor: bunu da geçmişi mahkeme önüne çıkararak, kılı kırk yararcasına sorguya çekerek ve sonunda mahkum ederek yapar; her geçmiş, bundan dolayı, bir değerdir düşüncesi yargılanıp cezalandırılmalıdır.*”⁵⁰ Sonuç olarak Nietzsche'ye göre, her üç tarih biçimi de tarih incelemelerinin yaşam için başarabildiği hizmetlerdir. Çünkü her ulusun, insanın veya her kültürün amaçlarını ve gereksinmelerini yerine getirmek için geçmişle ilgili belli bir bilgiye ihtiyacı vardır. Ancak sorun, bu bilginin aşırıya kaçması ve yaşamın önüne geçmesidir. Bu anlamda Nietzsche, kendi içinde bulunduğu modern kültürü şu şekilde tanımlar: “*Modern kültürümüz hiçbir şekilde gerçek bir kültür değildir, ama yalnızca bir tür kültür üzerine bilgidir.*”⁵¹ Bu bağlamda Nietzsche, modern insanın kendisine ait bir şeyi olmadığını ve onların sadece ayaklı ansiklopedi haline geldiklerini belirtir

3. Sonuç

Tarih ilkesel olarak insanlar arasındaki ilişkilerden doğar ve bu anlamda kültürle

48. A.g.e., s. 72.

49. A.g.e., s. 75.

50. A.g.e., s. 75-76.

51. A.g.e., s. 78.

oldukça sıkı bir bağa sahiptir. Batı kendisini tarihin merkezinde görmektedir. Bu kabul edilemez bir iddiadır çünkü Batı'nın dayandığı temellerden biri olan Antik Yunan bile kendisini bir merkez olarak görmemiş çağdaşı olan diğer uygarlıklardan çeşitli kültürel unsurlar alarak bir sentez ortaya koymuştur. Batı tarihinde önemli rol oynayan diğer unsur ise Hristiyanlıktır. Nietzsche Hristiyanlığın insanın içgüdüleri ve hayata karşı olumsuz tavırlar takınmasından dolayı Batı tarihi için Hristiyanlık dininin yıkıcı bir özellik gösterdiğini özellikle belirtir. Hint uygarlığını da insanlığa (özellikle Hint felsefesi) yapmış olduğu katkı bağlamında olumlar. İslamiyet Endülüs örneğinde insanlık tarihi için parlak bir dönem olmuştur.

Tarih insanı hiçbir zaman kendi başına bırakmaz. Hayat ileriye, tarih ise geriye akar. Yaşamı bütün zenginlikleriyle yaşayan birey tarihin zincirlerinde kendini kurtarmalı, geçmişin derin kuyusunda boğulmamalıdır. Efendi ahlakı ve bunun doğal bir sonucu olan etkin istenç bunu gerektirir. Tarih insan hayatının anlaşılması bağlamında önemlidir fakat tarihin değeri de –Dilthey'in yaptığı gibi- abartılmamalıdır. Bu anlamda tarih hiçbir zaman bir bilim de olamaz çünkü tarihte nesnellik mümkün değildir.

Herşeye rağmen tarihten kopmak mümkün değildir ve insanlar istemese de kendilerini tarihe bağlı hissederler. Tarihe bu bağlılığın sonucunda ise etkin insanlar değil zayıf kişilikler doğar. Yani yaşamı ve tarihi ilerletemeyen, yeni değerler yaratamayan kişilikler ortaya çıkar. Bu anlamda tarih, *“tepkisel kuvvetlerin kültüre egemen oldukları ya da onu kendi çıkarları için saptırdıkları edim olarak belirir.”*⁵² O halde yapılması gereken tarihi tekrardan yaşamın hizmetine sunarak, etkin istencin yaratıcılığının önünü açmaktır. Bu ise ebedi dönüş'e inanmakla mümkündür. Çünkü ebedi dönüş her tür rastlantıyı, yani acı ve güzel her olayı olumlayan bir istencin sonucudur. Dolayısıyla etkin istencin tekrardan güç kazanması ve tepkisel istencin ortadan kalkması için gerekli olan ebedi dönüştür. Ancak ebedi dönüş tepkisel insanın dönüşü olmamalıdır. Çünkü bu, ebedi dönüşün mantığına aykırıdır. *“Üst insanın esrik ebedi dönüş vizyonu, bir bütün olarak onun hayatının zamansal mantığını temsil eden ve aydınlatan özel bir durumdur.”*⁵³

Ebedi dönüş, yaşama istencini olumlar ve bu sayede üstinsana giden yol da açılmış olur. *“Belki kendi kendiniz değil kardeşlerim! Ama üstinsanın babalarını ve atalarını yaratabilirsiniz kendinizden: en iyi yaratınız bu olsun.”*⁵⁴ Kısaca söylemek gerekirse, Nietzsche'nin tarih görüşü tıpkı onun diğer görüşleri gibi hayatı olumlayan ve onun önünü açan bir nitelik taşır. O, hayatın yaşanmasına engel olan ve yaşama karşı olan tüm istençlere ve sistemlere karşıdır. Bunların karşısına Nietzsche, etkin istenci yani ebedi dönüşe, hayatı acısı ve sevinci ile kabul eden bununla birlikte bu hayata evet diyen trajik insanı çıkarır. Nietzsche'ye göre, etkin istenç tarihi yapan kişidir de aynı zamanda. Onlar, tarihe ve tarih bilgisine takılıp kalmayan ve ilerlemeyi seçen kişilerdir. Etkin kişi, geçmişin bilgisinde takılıp kalmamakla birlikte gerektiğinde bu bilgiyi

52. Gilles Deleuze, *Nietzsche ve Felsefe*, (Çev: Ferhat Taylan), Norgunk Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 178.

53. John Richardson, *Nietzsche's System*, Oxford University Press, New York 1996, s. 140.

54. F. Nietzsche, *Böyle Söyledi Zerdüş*, (Çev: Mustafa Tüzel), Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul 2012, S. 80.

geleceği kurmak için kullanacaktır. Bu tür kimseler aynı zamanda trajiktirler, çünkü etkin kişi “değerleri yeniden değerlendirmesi ile yalnızca kendi geçmişinin bedelini ödemez aynı zamanda toplumunkini de öder.”⁵⁵

Son olarak Nietzsche’ye göre, tarihten “nasıl” ve “niçini” göstermesini istemek hatadır. Buna rağmen, geçmiş büyük olaylardan ve tarihsel şahsiyetlerin yaptıklarından dersler çıkarmak yaşamı geliştirmek ve etkin istencin önünü açmak için gereklidir. Çünkü ancak bu şekilde üst insana giden yol açılabilir. Nietzsche’nin tarih görüşü de tıpkı diğer görüşleri gibi tek bir amaca hizmet ediyormuş gibi görünmektedir. Bu da, yaşamı geliştirmek için etkin istencin önünün açılması ve üstinsana varma olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda etkin istenç Nietzsche’nin tarih anlayışında oldukça önemli bir yerde durmaktadır.

4. Kaynakça

- Deleuze, Gilles. (2010). *Nietzsche ve Felsefe*. (Çev: Ferhat Taylan). İstanbul: Norgunk Yayıncılık.
- Dilthey, W. (1914-1990). *Weltanschauungslehre*. (Toplu eserleri cilt VIII). Stuttgart-Göttingen: *Abhandlungen zur Philosophie der Philosophie*.
- Eco, Umberto. (1996). *Yorum ve aşırı yorum*, (Çev: Kemal Atakay), İstanbul: Can Yayınları.
- Hegel, G.W.F. (1969). Frankfurt ama Main: *Vorlesungen über die Philosophie der Religion II*. Theorie-Werausgabe, Bd.17.
- Jaspers, Karl. (2008). *Nietzsch.*, (Çev: Murat Batmankaya), İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Nietzsche, F. (1968). *Samtliche Werke*. Kritische Studienausgabe in 15 Bänden. München/Berlin: Hg. von G.Colli/M.Montiari, Band I.
- Nietzsche, F. (2007). *Untimely Meditations*. (Trans: R.J. Hollingdale). New York: Cambridge University Press.
- Nietzsche, F. (2011). *Ahlakın Soykütüğü Üstüne*. (Çev: Ahmet İnam). İstanbul: Say Yayınları.
- Nietzsche, F. (2011a). *İyinin ve Kötünün Ötesinde*. (Çev: Ahmet İnam). İstanbul: Say Yayınları.
- Nietzsche, F. (2012). *Böyle Söyledi Zerdüşt*. (Çev: Mustafa Tüzel). İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Nietzsche, F. (1968). *The Will To Power*. (Trans: Walter Kaufmann and R.J. Hollingdale). New York: Vintage Boks.
- Orsucci, A. (1996). Nietzsche’s Versuch einer Loslösung vom europäischen Weltbild. *Orient-Okzident*. Berlin/New York. s.5-10.
- Özlem, Doğan. (2001). *Tarih Felsefesi*. İstanbul: İnkilap Yayınevi.
- Richardson, John. (1996). *Nietzsche’s System*. New York: Oxford University Press.
- Richardson, John. (2008). *Nietzsche’s Problem of Past – Nietzsche on Time and History*. (ed. By: Manuel Dries), Berlin- New York: Walter de Gruyter.
- Venturelli, Aldo. (2003). *Kunst, Wissenschaft und Geschichte bei Nietzsche*. Berlin: Walter de Gruyter Verlag.

55. John Richardson, *Nietzsche’s System*, Oxford University Press, New York 1996, s. 140.

- Topakkaya, Arslan. (2013). Felsefe, *Din ve Kültür 'de Zaman*. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Topakkaya, Arslan. (2010). *Hukuk ve Adalet*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Topakkaya, Arslan. (2008). "Geçmiş Zaman Gerçekten Geçmiş midir?", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt1/4, yaz, s.566-574.

EXTENDED ABSTRACT

Nietzsche's understanding of history was neither idealist, nor materialist or the one to base on a scientific framework. According to him, history is a cultural past that is born out of the relationship between people. The brightest period in the history of humanity in terms of culture is the Ancient Greek era. In this culture, the essentiality is human to be in the center with all of his bodily features. Christianity couldn't sustain this bright era by disregarding body and thus life. Greek culture forms the beginnings of European history as a conveying power. Art is the center of this culture. The hinge of such an art is the fact that it caught the essence of existence and life.

Nietzsche gives importance to history in terms of the value it contributes to life. He criticizes all conditions that harm life. To him; science, art and history should be used in the service of life. Nietzsche, who considers that all the obstacles before life can be removed in this way, thinks the path to active will, progressing and even more importantly overman (übermensch) lies within this. In this sense, he sees over excessive history dependence, which ignores life and sees the past more valuable than today and historicize everything, as an obstacle for active people and he criticizes that.

The history never leaves humans on their own. The life moves forward and history moves backward. The individual who experiences life with all its richness should save himself from the chains of history and shouldn't be drained in the deep well of past. Noble morality and the active will caused by it require this. History is important in terms of human life to be understood, yet the value of history shouldn't be overrated. In that context, history can never be science because objectivity is not possible in history. In addition to this, Nietzsche mentions three kinds of history in which history can serve for life; Monumental history, Antiquarian history and Critical history. The valid principle for each of the three history understanding is not historicizing excessively. Furthermore, this is a principle that those who want to establish history as a science should obey.

According to Nietzsche, it is harmful for the future of humanity to deal with history as a whole and consider it as a continuing process. What needs to be done is paving the way for a new way of thinking. For him, the new way of thinking means a positive thought, affirming life and the will in life and eventually excluding the negative completely. It is to believe in the innocence of the past and future, to believe in the eternal recurrence. Eternal recurrence is the reproduction of becoming. For this reason; it is, at the same time, the production of the active will. Because the eternal recurrence is an affirmation and with this affirmation the negation of reactive will is reversed. In eternal recurrence, the existence belongs to the becoming, but, the existence of becoming only belongs to active becoming. In a world where everything is moving and becoming, each action and alteration are the pieces of a whole and they should have a

mutual interaction with the whole itself. A person who performs an act in history must not forget that he is performing the act in a wide area which includes past and future. Different events, different historical characters and periods are all deeply interconnected among themselves. This interconnection has to be interpreted with an understanding beyond that of all linear time and any common understanding of place.